

2. tür şeker hastalığı için ilaçlar

Medications for type 2 diabetes - Turkish

2. tür şeker hastalığı olanlara, kan şekeri düzeylerini kontrol edebilmelerine yardımcı olmak üzere, insülin dahil ilaçlar verilir. Bu ilaçların çoğu tablet şeklindedir ama, bazıları enjeksiyonla verilir. Bu tabletler veya iğneler, birşeyin yerine kullanılınsınlar diye değil, sağlıklı yiyecekler ve düzenli bedensel etkinliklerle birlikte kullanılınsınlar diye verilir. Şeker hastalıkları tabletleri insülinin ağızdan alınan şekli değildir. Son zamanlarda ilaçların geliştirilmesi sonucu, enjekte edilebilen tüm ilaçlar insülin değildir. Kimi zaman ilaçların yan etkileri olabilir. Herhangi bir sorun yaşarsanız, doktorunuz veya eczacınızla konuşun. Başka bir ilaç genellikle mevcuttur.

İlaçların sınıfları

Kan şekeri düzeyini azaltmak için Avustralya'da şu anda altı sınıf tablet ve iki sınıf enjeksiyon kullanılmaktadır. Tabletler biguanidler, sülfonilüreler, tiazolidinedionlar (glitazonlar), meglitinidler, alfa glikozidas önleyiciler (akarboz) ve DPP-4 önleyicilerdir. Enjeksiyonla verilen iki sınıf ilaç ise inkretin mimetikler ve insülinler.

1. Biguanides (metformin)

Kimyasal adı

METFORMIN

Bazı marka adları

Diabex, Diabex XR*, Diaformin, Diaformin XR*, Formet, Genepharm metformin, Genrx metformin, Glucohexal, Glucohexal 1000, Glucomet, Glucophage, Metex XR*, Metforbell, Metformin XR*

Biguanidler hakkında unutulmaması gereken noktalar

- Kan şekeri düzeyinin azaltılmasına şöyle yardımcı olurlar:
 - > karaciğer tarafından salıverilen depolanmış şeker miktarını düşürerek;
 - > bağırsaktan şekerin emilmesini yavaşlatarak
- kendi insülininizin daha iyi çalışması için vücudun insüline karşı daha duyarlı olmasına yardımcı olarak.
- Yan etkileri mide bulanmasını, ishali ve ağızda madeni bir tadı içerir.
- Yan etkileri azaltmak için tabletler yemekle birlikte veya yemekten sonra alınmalıdır.
- Düşük dozdan başlanıp yavaş yavaş artırılmaları gerekir.
- Metforminin, glikoz ölçümleri üzerindeki etkisinden çok, 2. tür şeker hastası olanların toplam ölüm oranlarını düşürdüğü kanıtlanmıştır. Bu nedenle, 2. tür şeker hastalığının denetiminde metformin ilk seçenek olarak göz önüne alınır.
- Metformin genellikle kilo aldırılmaz, kilo kaybedilmesine yardımcı olabilir. Kilolu olan 2. tür şeker hastaları reçetelerine çoğunlukla ilk

* Uzatılmış salım

Eyalet ve Bölge Şeker Hastalığı Kuruluşlarının eğitim programlarını destekliyoruz

Şeker hastalarının hepsinin, şeker düzeylerini düzenli olarak kontrol etmesi gerekir. İlaç alırken, kendinizi güvenlik altında tutmanız ve ilacın istenen etkiyi sağladığından emin olmanız için şeker düzeylerinizi daha sık kontrol etmeniz gerekebilir.

2. tür şeker hastalığı için ilaçlar

şeker hastalığı tableti olarak yazılır

- Metformin, şiddetli karaciğer, böbrek ve kalp hastalıkları olanlarca kullanılmamalıdır.
- Metforminin, ameliyat veya ışınım geçirmeyen boyanın enjekte edilmesini gerektiren kalp anjiyosu gibi işlemlerden önce durdurulması gerekebilir. Daima doktorunuza danışın.
- Gebe veya çocuk emziren kadınlara çok seyrek olarak verilirler.
- 2. tür şeker hastalığı ilerleyici olduğu için, doktorunuzun zaman içinde dozu yavaş yavaş artırması gerekebilir.
- Metforminin, sülfonilüre sınıfı tabletlerle birlikte alınması gerekebilir.
- Metformin tek başına hipoglisemiye (düşük kan şekeri veya 'düşük') neden olmaz ama, sülfonilüre ile birlikte kullanılırsa hipoglisemiye katkıda bulunabilir.

2. Sülfonilüreler

Kimyasal adı

GLICLAZIDE

GLIBENCLAMIDE

GLIPIZIDE

GLIMEPIRIDE

Bazı marka adları

Diamicon†, Diamicon MR*, Genrx gliclazide, Glyade, Mellihexal, Nidem, Oziclide MR*

Daonil, Glimel

Melizide, Minidiab

Amaryl, Aylide, Diapride, Dimirel, Glimepiride Sandoz

Sülfonilüreler hakkında unutulmaması gereken noktalar

- Daha fazla insülin salgıvermesi için pankreası uyararak kan şekeri düzeylerini azaltır.
- Hipoglisemiye neden olabilirler. Bunu doktorunuz veya şeker hastalığı eğitmeninizle mutlaka görüşün ve Hipoglisemi ve Şeker Hastalığı bilgilendirme belgesine başvurun.
- Tabletler yemekten hemen önce alınmalıdır. Gün boyunca yemeklerinizi (ve salık verilmişse, çerezlerinizi) düzenli olarak yerseniz, daha az hipoglisemi riski olur.
- Yan etkiler kilo almayı ve seyrek olarak da cilt kızarıklıklarını, mide bozukluklarını ve sarılığı içerebilir.
- Gebe veya çocuk emziren kadınlarca alınmamalıdır.
- 2. tür şeker hastalığı ilerleyici olduğu için, doktorunuzun zaman içinde dozu yavaş yavaş artırması gerekebilir.
- Sülfonilürelerin, metformin tabletlerle birleştirilmesi gerekebilir.

3. Tiazolidinedionlar (glitazonlar)

Kimyasal adı

ROSIGLITAZONE

PIOGLITAZONE

Marka adları

Avandia

Actos

Tiazolidinedionlar (glitazonlar) hakkında unutulmaması gereken noktalar

- Kendi insülininizin etkilerini özellikle kas ve yağ hücrelerinin üzerinde artırarak, kan şekeri düzeyinin azaltılmasına yardımcı olurlar; örn. insülin direncini artırır.
- Etkisi yavaştır, günler ve haftalar sürebilir ve tam etkileri bir-iki ay içinde görülür.
- Kimi diğer şeker hastalığı tabletleri ile birlikte iyi iş görürler.
- Sadece kendileri alınırsa, düşük kan şekeri düzeyine neden olmazlar, ancak bu, sülfonilüre ile birlikte alınırlarsa meydana gelebilir.
- Bir yan etkisi kilo almaktır. Yağlar, sağlığınıza zararlı oldukları yerlerden (karın civarından)

2. tür şeker hastalığı için ilaçlar

alınır ve yine de istemeyebileceğiniz ama sağlığınız için o kadar zararlı olmayacak olan baldırlar gibi diğer yerlere götürülür.

- Başka bir yan etki ise su toplanmasıdır ve genellikle kalp sorunu olanlar glitazonlardan kaçınmalıdır. Sizin için iyi olup olmadıklarını doktorunuzla görüşün.
- Karaciğer hastalığı varsa bunlar alınmamalıdır.
- Gebe veya çocuk emziren kadınlarca alınmamalıdır.
- Bu tabletlerle yapılan tedavilerin özellikle ilk yılında karaciğerin işlevinin düzenli olarak kontrol edilmesi salık verilir. Tabletlerinize başlarken doktorunuzun bunu sizinle görüşmesi gerekir.

Glitazonlar için PBS listelemesi*

- Avandia şu anda sadece çift yönlü tedavi için ya metformin veya bir sülfonilüre ile birlikte verilir. İnsülinle birlikte kullanılmak üzere listelenmemiştir.
- Şu anda Actos metformin ve/veya sülfonilüre ve belirtilen yerlerde insülin ile birlikte verilir.

4. Meglitinides

Kimyasal adı
REPAGLINIDE

Marka adları
Novonorm

Meglitinidler hakkında unutulmaması gereken noktalar

- Novonorm şu anda sadece kişiye özel reçete ile mevcuttur. Fiyatını eczacınıza sorun.
- Sülfonilürelerle kimyasal olarak ilişkili olmasalar da, daha fazla insülin salıvermesi için pankreası uyararak kan şekeri düzeylerini azaltırlar.
- Hızlı etkili olup etkileri uzun zaman sürmediğinden, her yemekten önce, o yemekle başa çıkabilmesi için insülini uyarmak üzere bir tablet alınır. Örneğin vardiya işçileri gibi düzenli yemek yiyemeyenler için esneklik sunarlar.
- Hipoglisemiye neden olabilirler. Bunu doktorunuz veya şeker hastalığı eğitmeninizle konuştuğunuzdan emin olun ve Hipoglisemi ve Şeker Hastalığı bilgilendirme belgesine başvurun.
- Düşük kan şekeri düzeyinden başka yan etkiler olağandışıdır ama, mide bozukluklarını ve karaciğer işlev testi anormalliklerini içerebilir.
- Gebe veya çocuk emzirmekte olan kadınlarca alınmamalıdır.

5. Alfa glikozidas önleyiciler

Kimyasal adı
ACARBOSE

Marka adları
Glucobay

Alfa glikozidas önleyiciler hakkında unutulmaması gerekenler

- Bağırsaklardaki belirli besinsel karbohidratların sindirilmesi ve emilmesinin yavaşlatılmasına yardımcı olurlar. Tek başlarına alındıklarında hipoglisemiye neden olmazlar.
- Alıyor olabileceğiniz başka bir şeker hastalığı tableti nedeniyle hipoglisemi meydana gelirse, glikoz tabletleri, jöle veya Lucozade gibi saf glikozla tedavi edilmelidir. Karbohidratın diğer şekillerinin emilmesini Glucobay etkileyebilir.
- Yan etkiler gaz çıkarmayı, yemek sonrası şişkinliği ve ishali içerir.
- Yan etkilerinin azaltılması için düşük dozda başlanmalı ve yavaş yavaş artırılmalıdır.
- Yemeden hemen önce alınmalıdır.
- Gebe veya çocuk emzirmekte olan kadınlarca alınmamalıdır.

* Yayın sırasında

2. tür şeker hastalığı için ilaçlar

6. DPP-4 önleyiciler

<i>Kimyasal adı</i>	<i>Marka adları</i>
SITAGLIPTIN	Januvia
VILDAGLIPTIN	Galvus

DPP-4 önleyiciler hakkında unutulmaması gerekenler

- Yükseldiğinde kan şekerini azaltmak için vücudun kendi yeteneğini güçlendirir.
- DPP-4 enzimini önleyerek ve böylece insülin salgılamayı artırıp glukagon salgılamayı azaltarak kan şekeri düzeylerini azaltmak için harekete geçen aktif inkretin hormonlarının düzeylerini güçlendirerek çalışır.
- DPP-4 önleyiciler sadece kan şekeriniz yükseldiğinde çalışır; böylece, aynı zamanda sülfonilüre almıyorsanız (2. sayfaya bakın) hipoglisemi geliştirme ihtimaliniz olmaz. Birlikte alındıklarında hipoglisemi olasılığı artar, bu nedenle doktorunuz sülfonilüre dozunu azaltmayı göz önüne alabilir.
- Şu anda Sitagliptin, sağlıklı yeme/düzenli beden etkinliği artı başka tek bir tabletin kullanılması yeterli kan şekeri kontrolünü sağlamazsa verilmektedir ve başka tür bir tabletin eklenmesine izin verilmez.
- DPP-4 önleyicileri metformin veya bir sülfonilüre ile kullanılmalıdır.
- Sitagliptin'in yan etkileri üst solunum yolları belirtileri, baş ağrısı ve nazofarenjit içerebilir.
- Vildagliptinin yan etkileri ellerin veya ayakların şişmesini, mide ekşimesini, kilo almayı veya kaşıntılı kızarıklığı içerebilir.
- Sitagliptin genellikle kilo aldırır, bu nedenle, kilonuzu artıran başka bir ilaç almıyorsanız, kilo alma ihtimali yoktur.
- Sitagliptin, Janumet denilen sabit doz bileşiminde mevcuttur. Metformin içerdiği için, Janumet günde iki kez yemeklerle veya yemekten sonra alınmalıdır.
- DPP-4 önleyicileri gebe veya çocuk emziren kadınlarca veya 18 yaşından küçükler tarafından alınmamalıdır.
- Hafiften şiddetli düzeye kadar böbrek rahatsızlığınız varsa, doktorunuz dozunuzu azaltabilir.

7. İnkretin mimetik

<i>Kimyasal adı</i>	<i>Marka adları</i>
EXENATIDE	Byetta

İnkretin mimetik hakkında unutulmaması gerekenler

- Şu anda Byetta sadece en yüksek dozda metformin veya sülfonilüre ile ya da her ikisiyle birlikte verilir ve HbA1c yüzde 7'den fazladır.
- İnkretin mimetikler enjekte edilen ilaçlardır. Vücudun kendi 'inkretin hormonları'nın, yemeklerden sonra kan şekeri düzeylerinin kontrolüne yardımcı olan etkilerini taklit ederler.
- Exenatide kan şekeri düzeylerinin şu yollarla düşürülmesine yardımcı olur:
 - > daha fazla insülin salıvermesi için pankreası uyararak;
 - > bir yemekten sonra pankreastan salıverilen glukagon miktarını azaltarak. Glukagon, insülinin tersi bir etkisi olduğundan, kan şekeri düzeyini yükseltir;
 - > daha yavaş ve istikrarlı bir şekilde emilmesi için yemeğin mideden bağırsağa geçişini yavaşlatarak;

Devamı arkada...

2. tür şeker hastalığı için ilaçlar

> yemekten sonra tokluk duygusunu artırarak.

- Exenatide, şeker hastalığını tedavi için insüline gereksinim duyanlar için insülinin yerine geçmez.
- Exenatide iştahınızı kesebilir, yediğiniz yemeğin miktarını ve kilonuzu azaltabilir.
- Exenatide deri altından baldıra, karına veya kolların üst kısmına enjekte edilir. 1 ay için yeterli dozlar içeren önceden doldurulmuş kalemde sabit dozlarda (herkes aynı dozu alır) satılır.
- Enjeksiyonlar genellikle günde iki kez, yemeklerden bir saat önce yapılır.
- Metformin veya bir sülfonilüre ile ya da her ikisiyle birlikte kullanılır.
- Metformin ile birlikte alınan exenatide genellikle düşük kan şekeri düzeyine neden olmaz, ancak bu, sülfonilüre ile birlikte alınınca meydana gelir (2. sayfaya bakın).
- Yan etkileri mide bulantısını, kusmayı ve ishali içerebilir.
- Exenatide şiddetli mide-bağırsak veya şiddetli böbrek hastalığı olanlara salık verilmez.
- Bazı kişilerde allerjik reaksiyonlar olabilir.
- Exenatide, gebelikte kullanılmamalıdır, anne sütüne geçip geçmediği bilinmemektedir.
- Exenatide midenin boşaltılmasını yavaşlatabilir ve mideden çabucak geçmesi gereken belirli ilaçları etkileyebilir.

Bileşimler

Doktorunuz, kan şekeri düzeyiniz üzerindeki etkiyi korumak için bir aşamada ikinci veya hatta üçüncü bir tür tableti eklemeyi kararlaştırabilir. Örneğin, metformin artı bir sülfonilüre yaygın bir bileşimdir.

İki farklı tablet almaya bir seçenek olarak, şu anda, iki ilacı tek bir tablette birleştiren iki ayrı ürün vardır:

<i>Kimyasal adı</i>	<i>Marka adları</i>
METFORMIN/GLIBENCLAMIDE	Glucovance
ROSIGLITAZONE/METFORMIN	Avandamet
SITAGLIPTIN/METFORMIN	Janumet

Bileşenler hakkında unutulmaması gerekenler

Her ilaçla ilgili 'Unutulmaması Gereken Noktalar' bölümüne bakın:

- Glucovance Biguanidler'e (sayfa 1) ve Sülfonilüreler'e (sayfa 2) bakın
- Avandamet Glitazonlar'a (sayfa 2) ve Biguanidler'e (sayfa 1) bakın
- Janumet DPP-4 önleyicilere (sayfa 4) ve Biguanidler'e (sayfa 1) bakın

Diğerleri

Diğer iki ilaç, Orlistat (Xenical®) ve Sibutramine (Reductil®) şeker hastalığına özgü değildir ama, kilo kaybetmek için kullanılır. Ancak, kan şekeri değerlerinizi etkileyebilir ve hipoglisemiye neden olabilirler. Diğer şeker hastalığı ilaçları veya insülinle birlikte alınırlarsa, dozların düşürülmesi gerekebilir. Xenical® bağırsaktan emilen besinsel yağların miktarını

2. tür şeker hastalığı için ilaçlar

azaltabilir. Kimi zaman, yeme alışkanlıklarını değiştirmede insanlara yardımcı olup düşük yağlı perhiz için teşvik edebilir. Çok fazla yağ yerseniz, gaz çıkarma, ishal ve yağlı aptest çıkarma gibi yan etkileri olabilir. Reductil®, daha az yemiş olmanıza karşın kendinizi tok hissetmenize neden olarak kilo kaybetmenize yardımcı olabilir. Kilo kaybettiren bu iki ilaç sadece belirli kişiler için uygun olduğundan, bunları doktorunuzla görüşün. Doktorunuz, incelemenden sonra, sizin için en iyi tableti veya tabletler bileşimini seçecektir.

Hiç insülin almam gerekecek mi?

2. tür şeker hastalığı, zaman içinde gittikçe azalan insülin üretimi ile ilerleyen bir rahatsızlıktır. Yukarıda sözü geçen kan şekerini düşüren tüm tedaviler, etkili olmak için insülin gerektirir. Şeker hastası olan bir kişi kendi insülinini yeterli miktarda üretemiyorsa, kan şekeri düzeylerini kontrol etmek için insülin tedavisine gereksinim duyar. Bu çok çabuk olabilir ama, çoğunlukla, teşhis konulanların yüzde 50'sinde 10 yıl içinde olur. Kimi zaman insanlar insülinin yanı sıra tabletlerinin bir kısmını veya hepsini almayı sürdürür. İnsülin çok güvenilirdir ve gebe kadınlar ve çocuk emziren kadınlarca da kullanılabilir. Şeker hastalarını tedavi için gerekli bir ilaçtır ve kan şekeri düzeylerini kontrol etmek için doğru bir şekilde yürütüldüğünde şeker hastalığı komplikasyonlarının azalmasına yardımcı olabilir.

Diğer bilgiler

- İçki içiyorsanız, ilacınızın çalışmasını etkileyebileceğinden, doktorunuza söyleyin. Bu ayrıca, hipoglisemi belirtilerini de maskeleyebilir.
- Daha fazla bilgi için 1300 888 763'ten İlaç Bilgilendirme Hattı'nı arayın veya www.pbs.gov.au sitesinde tüketici bölümüne girin.

Eyalet ve Bölge Şeker Hastalığı Kuruluşlarının eğitim programlarını destekliyoruz

Avustralya'nın önde gelen şeker hastalığı kuruluşuna katılmak ister misiniz?

- > Beslenme hizmetleri
- > Ücretsiz dergiler
- > Çocuk hizmetleri
- > Eğitimsel yayınlar
- > Ürün ucuzlukları
- > Destek grupları

Daha fazla bilgi için **1300 136 588** numaralı telefonu arayın veya Eyalet/Bölge Kuruluşunun internet sitesi:

ACT	www.diabetes-act.com.au	NSW	www.australiandiabetescouncil.com
NT	www.healthylivingnt.org.au	QLD	www.diabetesqueensland.org.au
SA	www.diabetessa.com.au	TAS	www.diabetestas.com.au
VIC	www.diabetesvic.org.au	WA	www.diabeteswa.com.au

Bu şeker hastalığı bilgilendirme belgesinin tasarımı, içeriği ve yayını şu kuruluşlarca yapılmıştır:

- > **ACT** Diabetes ACT
- > **NT** Healthy Living NT
- > **SA** Diabetes SA
- > **VIC** Diabetes Australia – Vic
- > **NSW** Australian Diabetes Council
- > **QLD** Diabetes Australia – Queensland
- > **TAS** Diabetes Tasmania
- > **WA** Diabetes WA

Bu bilgilendirme belgesinin asıl tıbbi ve eğitimsel içeriği Health Care and Education Committee of Diabetes Australia Ltd. tarafından gözden geçirilmiştir. Bu yayının asıl şekliyle fotokopisine sadece eğitimsel amaçlarla izin verilmiştir. Üçüncü kişiler tarafından başka şekillerde yeniden yayını yasaktır. Bu bilgilendirme belgesine ilişkin herhangi bir konu hakkında lütfen dapubs@tpg.com.au adresinden veya 02 9527 1951 numaralı telefondan Ulusal Yayınlar'la ilişkiye geçin.

Sağlık profesyonelleri: Bu kaynağın çok sayıda kopyası için listede görülen Eyaletinizdeki/ Bölgenizdeki Şeker Hastalığı Kuruluşu ile ilişkiye geçin.

Ağustos 2010'da gözden geçirilmiştir Şeker Hastalığı Eyalet/Bölge Kuruluşlarından bir şeker hastalığı bilgilendirme dizisi. – Telif Hakkı © 2010